

Vil gi dispensasjon:

– Andøya Spaceport går foran

ANDØY: Arbeiderpartiets Kjell-Are Johansen mener realisering av Andøya Spaceport er mye viktigere enn at vestsida av Andøya beholder statusen som **Nasjonal turistveg**.

FREDRIK SØRENSEN
fredrik@blv.no - 975 05 597

Som Bladet Vesterålen tidligere har omtalt, har reguleringsplanen for Andøya Spaceport vært ute på høring. Statens vegvesen er blant aktørene som er kommet med innspill, og Vegvesenets budskap er ikke til å ta feil av: Realisering av Andøya Spaceport betyr slutten for **Nasjonal turistveg** på vestsida av Andøya.

Mandag var det nye formannskapet samlet til sitt første møte. En av sakene som ble behandlet, var en søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for opparbeidelse av en midlertidig oppskytingsplattform og brakkerigg på land i Børvågen.

Dette for at Andøya Spaceport skal nå målet om å gjennomføre første oppskyting neste høst. Den permanente oppskytingsplattformen skal som tidligere omtalt bygges i sjøen.

– Prisverdig

Høyres Matz Abrahamsen slo fast at Andøya Space Center fortjener honnør for sitt arbeid med saken.

– Til tross for manglende framdrift i Oslo-gryta gjør konsernet de de kan for å sørge for framdrift, sa Abrahamsen.

Kjell-Are Johansen (Ap) viste til Statens Vegvesens hø-

– Blir vi som politikere stilt ultimatum, er Andøya Spaceport et adskillig viktigere prosjekt enn **Nasjonal turistveg**, sa Kjell-Are Johansen (Ap) i formannskapet mandag. (Illustrasjon: Andøya Spaceport)

ringsuttalelse, der konsekvensen for **Nasjonal turistveg** trekkes fram.

– Dette prosjektet er mye viktigere å få realisert enn å beholde Nasjonal turistveg-statusen. Blir vi som politikere stilt ultimatum, er Andøya Spaceport et adskillig viktigere prosjekt. Det er med Andøya Spaceport vi skal videre her i kommunen etter det som nå skjer med flystasjonen. Da får **Nasjonal turistveg** være **Nasjonal turistveg**, sa Johansen.

Ordfører Knut Nordmo (Sp) sa at begge deler er viktig for Andøy kommune.

– Dette må vi behandle på en fornuftig måte, sa han.

– Uheldig

Yngve Laukslett (Sp) var klar på at politisk nivå i Andøy må stille seg bak Andøya Spaceport.

– Det vil selvfølgelig være noen ulemper i forbindelse med et prosjekt av denne størrelsen. Men som Kjell-Are sa: Her må vi

prioritere, sa Laukslett.

– Det er uheldig at de som står bak **Nasjonal turistveg** kommer så sterkt ut, så tidlig i prosessen. Det burde vært mer velvilje fra deres side, la han til.

Lill Inger Berg-Olsen (SV) sa at saken mangler et helhetsperspektiv. Et enstemmig formannskap sa ja til søknaden om å gi Andøya Spaceport dispensasjon, men Berg-Olsen tok forbehold til kommunestyrets behandling 18. november.

– Vi i SV har diskutert dette

i medlemsmøte, og mener at vi må få innsyn i høringssuttalelsene til reguleringsplanen før vi tar stilling til saken. Vi er positive, men vi må også være ansvarlige, sa hun.

Berg-Olsen stilte også spørsmål ved om den midlertidige løsningen kan ende opp med å bli permanent dersom finansieringen av Andøya Spaceport ikke blir vedtatt i Stortinget.

– Vi føler at vi ikke sitter på nok informasjon, sa SV-politikeren.

– Slik kan neste algekrise bli mindre

OFOTEN/VESTERÅLEN: Første store rapport er klar etter algekrise som drepte millioner av oppdrettsfisk i vår. Nofima anbefaler blant annet et landsomfattende overvåkingsprogram, bedre muligheter for analyse og mer lagringskapasitet for død fisk.

HÅVARD SKOGLY MÆKELÆ
havard@blv.no - 915 77 267

– I løpet av noen få uker våren 2019 opplevde nordnorske

oppdrettere at giftige alger tok livet av 14.000 tonn fisk. 14 oppdrettselskaper ble rammet. Var beredskapen god nok, spør matforskningsinstituttet Nofima. Det spørsmålet er grunnlaget for en analyse selskapet har utført, på oppdrag fra Sjømat Norge.

Etter intervju med oppdrettere, forskere og forvaltningsmiljø, mener forskerne at krisa kunne fått et verre utfall. Det som reddet mye, var ifølge dem dugnadsviljen blant folk i de rammede områdene. Algekrise førte til masse arbeid i opp-

drettselskaper i de rammede områdene, deriblant i Lødingen.

– Regler og utstyr kan man planlegge og lovfeste. Men det at folk stiller opp for hverandre, låner ut båter og merder og deler sin kunnskap, det kan ikke reguleres. Dugnadskulturen hadde enorm betydning for utfallet av denne krisen, sier seniorforsker Kine Mari Karlén i en pressemelding fra Nofima.

Det er imidlertid rom for forbedringer, skal man spørre forskerne i Nofima. Rapporten deres avsluttes med ti punkter som kan forberede oppdretterne bedre på fremtidige algekriser. De er som følger:

1: Et landsomfattende overvåkingsprogram for algeoppblomstring hvert år. I nord nevner de SINTEF og Akvaplan-Niva som mulige støttespillere.

2: Undersøke om det kan bygges opp et bedre analysested i nord, i Bodø, Tromsø eller Harstad.

3: Vurdere å forsterke kompetansen hos de som jobber på lokalitetene, så de selv kan gjøre analyser jevnlig.

4: Opprette avtaler mellom selskapene og større fiskefartøyer, som kan bistå med pumpe. Dagens system er for sær-

bar for kriser av årets størrelse.

5: Sørge for bedre kapasitet til å lagre død fisk til forproduksjon – enten ved ensilasjeproducenter, eller ved å bygge opp regional tankkapasitet. Nofima foreslår også et mobilt oppkverningsanlegg, siden det ikke var nok kapasitet til oppkverning av død fisk. De foreslår også å undersøke hvilke utfordringer sildoljefabrikker og andre restråstoff-brukere har ved å bruke laks som råstoff.

6: Kjappere avklaring av tillatelser til flytting av både død og levende fisk.

7: Sørge for at både Mattilsynet og Fiskeridirektoratet varsles samtidig i alle beredskapsplaner, og at Fiskeridirektoratet varsler alle anlegg som kan bli rammet.

8: At Fiskeridirektoratet organiserer videre med både informasjon, faste møtepunkter og en sentral database for omfanget av død fisk om og når det oppstår en krise.

9: Oppdretterne selv bør koordinere sine ressurser seg i mellom, og det bør opprettes en regional beredskapsplan.

10: En mer langsiktig plan for forskning på alger.

Algekrise

I vår ble oppdrettsanlegg i Nordland og Troms hardt rammet av den giftige algen Chrysochromulina leadbeateri. Villfisk svømte vekk fra algene, men oppdrettsfiskene hadde ingen steder å rømme. Algen skadet gjellene på fisken, slik at de kvælte i teinene.

Blant andre Mortenlaks i Lødingen Vestbygd mistet størstedelen av de voksende fiskene sine. Algeoppblomstringen tok livet av millioner av fisk, og førte til tap på verdier for hundrevis av millioner kroner.

Nordlaks var blant de som fikk reddet fisk ved knallhardt arbeid. Firmaet flyttet laks fra algerammede lokaliteter i Øst-Lofoten til andre lokaliteter i Vesterålen og omegn.

– Både ved Brottoya og ved Bergvikodden, som vi skulle flytte fisken til, var det ikke annet enn fortøyninger på plass da vi begynte. Vi måtte ut med merder, notposer, flåter, fuglenett, forslanger og luseskjørt. Folk har gjort en utrolig jobb, sa Marius Olsen Eriksen, driftsleder hos Nordlaks Oppdrett i Vesterålen i mai.

Ministerbesøk: Fiskeriminister Harald Tom Nesvik iakttar død fisk i en av Mortenlaks sine merder, under et besøk i mai i år. (Foto: Håvard S. Mækelæ)